

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ સ્થિત ગુજરાત હાઈકોર્ટ સમક્ષ

આર/સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૨૩૮૦૦/૨૦૨૨

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સંદીપ એન. ભટ્ટ

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે?	
૨.	રિપોર્ટ્સને સંદર્ભિત કરવાં કે નહિ?	
૩.	શું લોર્ડશીપ ચુકાદાની સુવાચ્ય નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબળ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	

=====

ભાવેશભાઈ શાહ તે મૃતક મનુભાઈ શાહનો પુત્ર અને અન્ય એક

વિરુદ્ધ

આઈ નિર્માણ લિમિટેડ અને અન્ય એક

=====

ઉપસ્થિતિ:

યાચિકાર્તા(ઓ) નં.૧, ૨ વતી સિનિયર એડવોકેટ શ્રી મેહુલ એસ. શાહ સાથે સુશ્રી ખુશ્બુ પી. વ્યાસ (૭૦૪૦)
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧, ૨ વતી સિનિયર એડવોકેટ શ્રી ધવલ દવે સાથે શ્રી મૃગેશ કે. પુરોહિત (૧૨૨૪)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સંદીપ એન. ભટ્ટ

તારીખ ૦૬/૦૫/૨૦૨૪

મૌખિક ચુકાદો

૧. આ અરજી અરજદારો-મૂળ વાદીઓ દ્વારા નીચેની પ્રાર્થનાઓ સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે:

- “(એ) માનનીય અદાલત સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૪૯૯/૨૦૨૨ માં આંક ૨૨ અને ૨૪ હેઠળ વિદ્વાન ચેમ્બર જજ, સિટી સિવિલ કોર્ટ, અમદાવાદ દ્વારા પસાર કરાયેલા તા. ૦૨.૧૧.૨૦૨૨ ના આદેશોને રદ કરવા મહેરબાની કરે અને દાવાની સુનાવણી અને નિકાલ સુધી આંક ૧૮ અને ૨૨ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી અન્વયે અરજ કરાયેલ સ્થિતિને યથાવત રાખવા મહેર કરે;
- (બી) માનનીય અદાલત પ્રતિવાદીઓ સામે અગાઉની સ્થિતિ પુનઃસ્થાપિત કરવાનો આદેશ પસાર કરવા મહેરબાની કરે;
- (સી) જ્યારે હાલની અરજી અંતિમ સુનાવણી અને નિકાલ માટે બાકી રહે છે, ત્યારે માનનીય અદાલત અરજદારને પ્રતિવાદીઓ, તેમના વ્યક્તિઓ, નોકરો, એજન્ટો અથવા પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દાવો કરનાર કોઈપણ વ્યક્તિને ધ્વંસ, બાંધકામ, વિનાશ, જમીન ખોદવાની અથવા વિષય પરિસરમાં કોઈ તૃતીય પક્ષના અધિકારોનું સર્જન કરતી કોઈપણ પ્રકારની પ્રવૃત્તિ કરવાથી રોકવા માટે આદેશ પસાર કરવા મહેર કરે.

- (ડી) ઉપરોક્ત પ્રાર્થનાઓના સંદર્ભમાં વચગાળાની એકપક્ષીય રાહત આપવા મહેર કરે;
- (ઈ) માનનીય અદાલત હાલના અરજદારની તરફેણમાં ખર્ચ અંગે હુકમ કરવા મહેર કરે;
- (એફ) XXX "

૨. અરજીમાં જણાવ્યા મુજબ આ અરજી દાખલ કરવા તરફ દોરી જતી ટૂંકી હકીકતો એવી છે કે અરજદારોએ ન્યૂ આશિયાના ફ્લેટ્સ, ભીમજીપુરા, નવવાદાજ, અમદાવાદની ફ્લેટ નં. બી-૩, આઈ-૨ અને આઈ-૬ના સંબંધમાં કાયમી મનાઈ હુકમ, ઘોષણા, નિર્દેશ અને ગુકસાન માટે સિવિલ સ્યુટ નં. ૧૪૯૯/૨૦૨૨ દાખલ કર્યો હતો, જેમાં જણાવ્યું હતું કે મૂળરૂપે, ન્યૂ આશિયાના ફ્લેટ્સ સહકારી હાઉસિંગ સોસાયટી છે અને વર્તમાન અરજદારો-અરજદારો પણ આ સોસાયટીના સભ્યો છે/હતા, તેથી તેમની પાસે આ જમીનમાં સમાન અવિભાજિત હિસ્સો છે. જે સોસાયટી સ્થિત છે/હતી અને તેથી, ઉપરોક્ત ફ્લેટની સંલગ્ન જમીન પણ દાવાની મિલકતોનો એક ભાગ છે; કે પ્રતિવાદીઓને તાત્કાલિક નોટિસ/સમન્સ જારી કરવામાં આવ્યા હતા જે તેને તા. ૨૪.૧૦.૨૦૨૨ પર પરત કરવા યોગ્ય બનાવે છે; કે કોર્ટ કમિશનરની નિમણૂક માટેની અરજીને તા. ૨૪.૧૦.૨૦૨૨ ના રોજ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી; કે સમન્સ/નોટિસ પ્રતિવાદીઓને તા. ૨૮.૧૦.૨૦૨૨ ના રોજ યોગ્ય રીતે આપવામાં આવી હતી, જો કે, પ્રતિવાદીઓના અસહકારને કારણે, કોર્ટ કમિશન માત્ર પરિસરની બહારથી જ થઈ શક્યું હતું; કે પ્રતિવાદીઓએ બ્લોક બી અને આઈ ને તોડી પાડવાનું શરૂ કર્યું હતું. કે પ્રતિવાદીઓ ફ્લેટ તોડી રહ્યા હતા અને

તેથી વાદીઓએ આ બાબતને અગાઉથી કરવા માટે તા. ૩૧.૧૦.૨૦૨૨ પર અરજી કરી હતી અને આ બાબતને વિદ્વાન પ્રભારી ચેમ્બર ૪૪ દ્વારા તા. ૨.૧૧.૨૦૨૨ થી ૧.૧૧.૨૦૨૨ સુધી અગાઉથી રજૂ કરવામાં આવી હતી; તા. ૧.૧૧.૨૦૨૨ પર, મૂળ વાદી નં. ૧ ની માતાનું અવસાન થયું હતું; કે વાદીઓએ તા. ૧.૧૧.૨૦૨૨ ના રોજ તા. ૩૧.૧૦.૨૦૨૨ વાળી અરજી આંક ૧૮ દ્વારા તેમની સ્થિતિ જાળવવા માટે દાખલ કરી હતી; કે મૂળ પ્રતિવાદીઓ વકીલ દ્વારા હાજર થયા હતા અને અરજીનો જવાબ દાખલ કરવાને બદલે આંક ૧૮ વાળી, આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળ અરજી કરી હતી સિવિલ પ્રોસિજર કોડની; સિવિલ પ્રોસિજર કોડના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળની ઉપરોક્ત અરજી ૭.૧૧.૨૦૨૨ પર નકારી કાઢવામાં આવી હતી; સિવિલ પ્રોસિજર કોડના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળની અરજીની દલીલો દરમિયાન, વિદ્વાન અદાલતે સમાધાનની શક્યતાઓ, જો કોઈ હોય તો તે શોધવાનું અને ૧૧ વાગ્યા સુધીમાં તા. ૨.૧૧.૨૦૨૨ પર પરત ફરવાનું કહ્યું હતું અને ત્યાં સુધી, કોર્ટ આંક ૧૮ નીચે પસાર કરેલા આદેશ દ્વારા યથાવત્ સ્થિતિ જાળવી રાખવા હુકમ કર્યો હતો; વાદીઓ માટે વિદ્વાન વકીલે અરજી દાખલ કરી હતી જે સ્થિતિના આદેશને લંબાવવા/ચાલુ રાખવા માટે આંક ૨૨ દર્શાવે છે; જો કે, ઉપરોક્ત અરજી આદેશ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવી હતી. તારીખ ૨.૧૧.૨૦૨૨; વાદીઓએ ઉપરોક્ત આદેશ પર રોક લગાવવા માટે આંક ૨૪ પર અરજી કરી હતી, જો કે, ઉપરોક્ત અરજી પણ તા. ૨.૧૧.૨૦૨૨ ના આદેશ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવી હતી.તેથી આ અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે.

૩. અદાલતે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની દલીલો સાંભળી છે.

૩.૧ અરજદારો વતી વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી ખુશ્બુ વ્યાસ વતી વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મેહુલ એસ. શાહે રજૂઆત કરી છે કે સિવિલ પ્રોસિજર કોડના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળ અરજીની સુનાવણી દરમિયાન, વિદ્વાન અદાલતે સમાધાનની શક્યતાઓ, જો કોઈ હોય તો તે શોધવાનું કહ્યું હતું અને ૧૧ વાગ્યા સુધીમાં પરત ફરવાનું કહ્યું હતું અને ત્યાં સુધી આંક ૧૮ નીચે આપેલા આદેશ દ્વારા યથાવત્ સ્થિતિ આપવામાં આવી હતી; સમાધાન અંગેનો અર્થ લેવામાં આવ્યો હતો અને મૌખિક રીતે અદાલતને જણાવવામાં આવ્યું હતું કે જો મૂળ પ્રતિવાદીઓ મંજૂર કરેલી યોજના અને લેખિત દરખાસ્તની નકલ પ્રદાન કરે છે, તો મૂળ વાદી દરખાસ્તને ધ્યાનમાં લેવામાં સકારાત્મક હોઈ શકે છે; જો કે, વિદ્વાન અદાલતને ખાતરી ન થઈ અને સિવિલ પ્રોસિજર કોડના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળ અરજી પર દલીલ કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું; કે સિવિલ પ્રોસિજર કોડના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળ અરજીની દલીલો દરમિયાન પણ ફ્લેટ તોડી પાડવાનું ચાલુ રાખ્યું; કે વિદ્વાન અદાલતે યથાવત્ સ્થિતિનો આદેશ લંબાવ્યો નથી, જેમાં જણાવ્યું હતું કે યથાવત્ સ્થિતિ માત્ર સવારે ૧૧ વાગ્યા સુધી હતી અને તે પણ સમાધાનની શક્યતાના આધારે; જો કે મૂળ પ્રતિવાદીઓના જોહુકમીભર્યા વર્તનને જોતા યથાવત્ સ્થિતિનો આદેશ લંબાવવાની અરજી સાંભળવા માટે વિનંતી કરવામાં આવી હતી અને ઘણી વિનંતી પર વિદ્વાન

અદાલતે અરજી પર આદેશ લખવાનું શરૂ કર્યું હતું. આંક ૨૨ પર, તે સમય દરમિયાન પણ, મૂળ પ્રતિવાદીઓના લોકોએ મૂળ વાદીઓના ફ્લેટ તોડી પાડવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું; કે મૂળ વાદીના વિદ્વાન વકીલે વિદ્વાન અદાલતને વિનંતી કરી હતી કે આદેશ પસાર ન થાય ત્યાં સુધી તેમને ફ્લેટ તોડી પાડવા પર મૌખિક રીતે પ્રતિબંધ મૂકવો અને તેથી, વિદ્વાન ન્યાયાધીશે મૌખિક રીતે મૂળ પ્રતિવાદીઓના વિદ્વાન વકીલને આદેશ પસાર ન થાય ત્યાં સુધી તેમના ક્લાયન્ટને તરત જ તોડી પાડવાનું કામ બંધ કરવાની જાણ કરવા નિર્દેશ આપ્યો હતો; કે ઉપરોક્ત મૌખિક નિર્દેશ હોવા છતાં, પ્રતિવાદીઓએ કામ બંધ ન કર્યું અને તેથી, ફરીથી વિનંતી કરવા પર અને વિદ્વાન અદાલતે પ્રતિવાદીઓને તોડી પાડવાનું કામ બંધ કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો, તોડી પાડવાનું કામ બંધ કરવામાં આવ્યું હતું. જ્યાં સુધી બપોરે ૧૨.૪૫ પર આંક ૨૨ હેઠળ આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો ન હતો; કે કાયદાની પ્રક્રિયાને વધુ પડતી પહોંચાડવા અને કાયદાની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ કરવા અને ઉશ્કેરણીજનક રીતે કામ કરવા માટે મૂળ પ્રતિવાદીઓના વર્તનની સંપૂર્ણ જાણકારી હોવા છતાં, વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ આંક ૨૨ અને ૨૪ પર અરજીને નકારી કાઢવા માટે ખુશ હતા; કે તા. ૨.૧૧.૨૦૨૨ અને ૭.૧૧.૨૦૨૨ ની વચ્ચે, જે દિવસે સિવિલ પ્રોસિજર કોડના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ હેઠળ અરજી પસાર કરવામાં આવી હતી, તે દિવસે મૂળ પ્રતિવાદીઓએ તેમની વ્યક્તિઓ દ્વારા કાયદો લઈને મૂળ વાદીના ફ્લેટ તોડી નાખ્યા હતા. હાથ અને કોઈપણ સત્તા વિના અને અદાલતની પ્રક્રિયાને

ઓપરરીય કરે છે, અને તેથી અરજદારો-મૂળ વાદીઓએ આ અરજી દાખલ કરી હતી.

૩.૨ અરજદારો વતી વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શાહે રજૂઆત કરી હતી કે મૂળ પ્રતિવાદીઓનું વર્તન અદાલતની જાણકારીમાં ખૂબ જ સારું હતું, તેમ છતાં, અરજીઓને નકારી કાઢવાના વાદગ્રસ્ત હુકમો પસાર કરવામાં આવે છે; કે મૂળ પ્રતિવાદીઓએ દસ્તાવેજોની સૂચિ સાથે તા. ૧૫.૧૧.૨૦૨૨ ના રોજ જવાબ-કમ-લેખિત નિવેદન દાખલ કર્યું હતું અને દાવામાં આર્બિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટની કલમ ૮ હેઠળ અરજી પણ દાખલ કરી હતી, જે સિવિલ દાવાની પ્રક્રિયામાં વિલંબ કરવા સિવાય બીજું કંઈ નથી; કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશ, ટ્રાયલ ચલાવ્યા વિના, નિષ્કર્ષ પર આવ્યા હતા કે તે સમયે અસ્તિત્વમાં રહેલું બાંધકામ જર્જરિત સ્થિતિમાં હતું જે યોગ્ય સ્થિતિમાં નહોતું. કોઈ પણ વ્યક્તિના રહેઠાણના હેતુ માટે; વિદ્વાન ન્યાયાધીશે ભૂલથી તારણ કાઢ્યું હતું કે દસ્તાવેજ નં. ૪/૮ એ કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલી 'પુનર્વિકાસ' પરવાનગી છે, ખાસ કરીને જ્યારે તા. ૨૩.૦૬.૨૦૨૨ રોજની રાજચિહ્ની ને આ અદાલત સમક્ષ સ્પેશયલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૧૬૫૭૯/૨૦૨૨ માં પડકારવામાં આવે છે; કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે ભૂલથી અવલોકન કર્યું છે કે વાદીના વિદ્વાન વકીલે મનાઈ હુકમ આપવા માટે વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવા માટેની ત્રણ શરતોને સંતોષી નથી એટલે કે. પ્રથમ દૃષ્ટિએ કેસ, સુવિધાનું સંતુલન અથવા ભરપાઈ ન કરી શકાય તેવું નુકસાન; જ્યારે સીસીટીવી ફૂટેજ અને લાઇવ વોટ્સઅપ વીડિયો કોલ

બતાવવામાં આવે છે, ત્યારે વધુ શું જરૂરી છે અને પ્રતિવાદીઓ ચાલુ દલીલો દરમિયાન પણ ફ્લેટ તોડી રહ્યા હતા; કે કોર્ટની પ્રક્રિયાને ઓવરરીચ કરવા અને કાયદાની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગના એકમાત્ર આધાર પર, તે જ સ્થિતિને માન્ય ટ્રાયલ જજ દ્વારા મંજૂર/લંબાવવી જોઈએ; કે વિદ્વાન ન્યાયાધીશે ભૂલથી અવલોકન કર્યું છે કે એએમસીએ તેના તારીખ ૮.૭.૨૦૨૧ ના આદેશમાં સ્પષ્ટપણે અવલોકન કર્યું હોવા છતાં 'પુનર્વિકાસ' થયો હતો કે વિવાદ પક્ષો વચ્ચે સંબંધિત છે. 'મિલકતનું વેચાણ' જે નક્કી કરવા માટે તેના અધિકારક્ષેત્રમાં ન હતું; સોસાયટીના સભ્યો અને પ્રતિવાદીઓ વચ્ચે 'સંપૂર્ણ વેચાણ' વ્યવહાર 'પુનર્વિકાસ' ના કાર્યક્ષેત્રમાં આવે છે કે નહીં તે હજુ સુધી આ અદાલત સમક્ષ બાકી મુકદ્દમામાં નક્કી કરવામાં આવ્યું નથી; પ્રતિવાદીઓ સક્ષમ અધિકારી દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ કોઈ દસ્તાવેજ બતાવવામાં નિષ્ફળ ગયા જેણે તેમને મૂળ વાદીના ફ્લેટ તોડી પાડવાની મંજૂરી આપી હતી; સુવિધાનું સંતુલન, પ્રથમ દૃષ્ટિએ કેસ વાદીની તરફેણમાં હતો અને મૂળ વાદીને ભરપાઈ ન કરી શકાય તેવું નુકસાન થશે, તેમ છતાં, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે વાદગ્રસ્ત હુકમો પસાર કર્યા હતા અહીં, જેને રદ કરવાની જરૂર છે અને આ અરજીને મંજૂરી આપીને અલગ રાખવાની જરૂર છે.

૩.૩ અરજદારો વતી વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શાહે રજૂઆત કરી હતી કે એક તરફ પ્રતિવાદીઓએ એસ. સી. એ. નં. ૧૭૨૯૧/૨૦૨૧ માં આ અદાલત સમક્ષ કહેવાતા 'પુનર્વિકાસ' ના આધારે દવંસ અને ખાલી કરાવવાની વિનંતી કરી

હતી અને બીજી તરફ, પોતાના હાથે કાયદો હાથમાં લઈને વાદીઓના ફ્લેટ તોડી પાડ્યા હતા; પ્રતિવાદીઓ સાથે સોસાયટીના સભ્યો વચ્ચે 'પુનર્વિકાસ' નો કોઈ ઉકેલ નથી, તેના બદલે વિવાદ 'સંપૂર્ણ' વેચાણ સાથે સંબંધિત છે અને તેથી ગુજરાત માલિકી ફ્લેટ અધિનિયમની કલમ ૪૧એ હેઠળ પૂરા પાડવામાં આવેલ માપદંડ વર્તમાન કેસને લાગુ પડશે નહીં; અરજદારોને તેમના કબજા અને દાવાની મિલકતોના હકને કાયદાની કોઈ સત્તા વિના સ્થાનાંતરિત કરવા માટે એક સ્પષ્ટ સાધન અને ડિઝાઈન છે; કે એસ. સી. એ. નં. ૧૭૨૯૧/૨૦૨૧ માં અમદાવાદ મ્યુ. કોર્પોરેશન દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા સોગંદનામામાં પણ, તે સ્પષ્ટપણે સૂચવે છે કે અમદાવાદ મ્યુ. કોર્પોરેશન એ પણ ધ્વંસ કરવા માટે કોઈ નિર્દેશ આપ્યો નથી, તેના બદલે તે સ્પષ્ટ રીતે જણાવે છે કે આવા નિર્દેશનું અંતિમ પરિણામ ખાનગી વ્યક્તિઓના નાગરિક અધિકારોનું ઉદ્ધંધન સમાન હશે; કે પ્રતિવાદીઓએ ઉચ્ચ હાથથી કામ કર્યું જેથી અરજદારોને તમામ સંભવિત રીતોથી દૂર ફેંકી શકાય, અરજદારોની માલિકીના ફ્લેટમાં અનધિકૃત રીતે પ્રવેશ કર્યો, અરજદારો અને કોર્ટ કમિશનરને કાર્યવાહી કરવાની મંજૂરી આપી ન હતી. કોર્ટ કમિશનિંગ, કોર્ટ અને/અથવા સક્ષમ અધિકારી પાસેથી કોઈપણ સત્તા/પરવાનગી વિના ફ્લેટ તોડી પાડ્યા.

૩.૪ તેથી વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શાહે આ અરજીને મંજૂરી આપવા વિનંતી કરી છે.

૩.૫ તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શાહે નીચેના સંદર્ભો પર આધાર રાખ્યો છે:

૧. સુજલ લીઝિંગ એન્ડ ફાઇનાન્સ લિમિટેડ વિ. પત્થલ ગંગા ટ્યુબ વેલ, ૧૯૯૮ (૨) જી.એલ.એચ. (યુ.જે.) ૧, પરિચ્છેદ ૫.
૨. ભૂપતલાલ ગોવિંદજી વિરુદ્ધ ભાનુમતી દયાલાલ, (૧૯૮૩) ૨૪ (૨) જી.એલ.એચ. ૧૧૩૭, પરિચ્છેદ ૮ થી ૧૦.
૩. ટ્રસ્ટી જસુમતીબેન સાવજીભાઈ કોરાટ દ્વારા સાવજીભાઈ કોરાટ ટ્રસ્ટ, એસસીએ નં. ૧૫૫૦૮/૨૦૧૩, પરિચ્છેદ ૧૮ થી ૨૫.
૪. સલીમ અહમદ મથાદા વિરુદ્ધ અમીનાબાઈ હુસૈન બેલા, ૧૯૯૫ (૨) જી.એલ.એચ. (યુ.જે.) ૨૨
૫. ભાનુભાઈ મોહનલાલ ભટ્ટ અને અન્ય વિ. મેસર્સ વિનાયક ડેવલપર્સ, ભુજ વતી તેના ભાગીદારો, ૧૯૯૬ (૧) જી.એલ.એચ. (યુ.જે.) ૨૮
૬. ધારીવાલ ટોબેકો પ્રોડક્ટ્સ લિમિટેડ અને અન્યો વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય અને અન્યો, એ.આઈ.આર. ૨૦૦૯ એસ.સી. ૧૦૩૨, પરિચ્છેદ ૧૪.

૭. વી. ઓ. જહોન વિ. કેથોલિક સીરિયન બેંક લિ. અને અન્યો, આઈ.એલ.આર. ૨૦૦૯ (૧) કેરળ ૫૯૬.
૮. ગુજરાત રાજ્ય વિરુદ્ધ મંગુભાઈ કીકાભાઈ હલપતિ વતી વારસદારો અને કાનૂની પ્રતિનિધિઓ, ૧૯૯૯ (૩) જી.એલ.આર. ૨૭૩૨, પરિચ્છેદ ૮ થી ૧૦.
૯. સરોજબેન કિરીટભાઈ શાહ (મૃત) વતી વારસદારો વિરુદ્ધ અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન, એલ.પી.એ. નં. ૧૦૭૫/૨૦૨૨, પરિચ્છેદ.
૧૦. દિલ્લી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન વિ. આર. પી. ખેતાન, ૧૯૯૦ (૦) એ.આઈ.જે.ઈ.એલ.-એસ.સી. ૧૮૪૩૫, પરિચ્છેદ ૪.
૧૧. એ.આઈ.આર. ૧૯૮૭ ગુવાહાટી-૧૬, પરિચ્છેદ ૯ થી ૧૨.

૪. તેનાથી વિપરીત, પ્રતિવાદીઓ-પ્રતિવાદીઓ માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી મુગેન પુરોહિત તરફથી વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી ધવલ દવેએ રજૂઆત કરી છે કે આ અરજી પોતે આ અદાલત સમક્ષ ટકવાપાત્ર નથી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે યથાવત્ દરજ્જો આપવા માટેની અરજી આદેશ ૩૯ નિયમ ૧ હેઠળ છે, જેની સામે આદેશ ૪૩ નિયમ ૧ (આર) હેઠળ આદેશની અપીલ દાખલ કરવી જરૂરી છે અને ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ અરજી કરવી જરૂરી નથી. તેથી,

તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે આ અરજી પોતે આ અદાલત સમક્ષ ટકવાપાત્ર નથી.

૪.૧ પ્રતિવાદીઓ તરફથી વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી દવે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે જો હાલની અરજી પર વિચાર કરવો હોય તો પણ માન્ય ટ્રાયલ કોર્ટ સમાન સ્થિતિનો આદેશ લંબાવવાનો ઇનકાર કર્યો છે, જે માત્ર એક દિવસ માટે આપવામાં આવ્યો હતો, તે પણ ગુણદોષ પર નહીં પરંતુ સમાધાનની શક્યતા શોધવા માટે અને અરજદારોની તરફેણમાં કોઈ પ્રથમ દૃષ્ટિએ કેસ અથવા સુવિધાનું સંતુલન જોવા મળતું નથી; જ્યારે આ બે અરજદારો સિવાય સોસાયટીના તમામ સભ્યોએ સોસાયટીના પુનર્વિકાસ માટે સંમતિ આપી હોય, ત્યારે બંને અરજદારોને પુનર્વિકાસની પ્રક્રિયામાં અવરોધ ઊભો કરવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી, ખાસ કરીને જ્યારે તેઓ રાજ્યમાં રોકાયા ન હોય. સંબંધિત ફ્લેટ; કે કાયદાની પ્રક્રિયાને ઓવરરીય કરવાનો પ્રશ્ન ઊભો થશે જો કોઈ પક્ષ દ્વારા વચગાળાની રાહત માટેની અરજીના ચુકાદા સુધી કોઈ કાર્ય કરવામાં આવે, જેથી તેમાં માંગવામાં આવેલી વિનંતીને નિષ્ફળ બનાવી શકાય; કે પ્રતિવાદીઓ સામે ફરિયાદ કરાયેલ હાલનું કાર્ય પ્રતિવાદીઓ દ્વારા અરજદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી વચગાળાના રક્ષણ માટેની સંબંધિત અરજીઓને નકારી કાઢ્યા પછી જ કરવામાં આવ્યું હતું, વાદગ્રસ્ત હુકમો દ્વારા નહીં. આથી તેમણે આ અરજીને ફગાવી દેવાની રજૂઆત કરી હતી.

જ.૨ તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી દવે નીચેના સંદર્ભો પર આધાર રાખ્યો છે:

૧. પટેલ જસમત સંગાજી વિ. ગુજરાત વિદ્યુત બોર્ડ અને અન્યો, ૧૯૮૨ જી.એલ.એચ. ૪૬૩.
૨. સંદેશ લિમિટેડ વિરુદ્ધ ટ્રાન્સમીડિયા સોફ્ટવેર લિમિટેડ, (૨૦૧૬) ૧ જી.એલ.એચ. ૫૭૪.
૩. વિરુધુનગર હિંદુ નાદરગલ ધર્મ પરિવર્તન સબાઈ અને અન્યો વિરુદ્ધ તૂતીકોરિન શૈક્ષણિક સોસાયટી અને અન્યો, (૨૦૧૯) ૯ એસ.સી.સી. ૫૩૮, પચિચ્છેદ ૧૨ અને ૧૩.
૪. મોહમ્મદ અલી વિરુદ્ધ વી.જયા અને અન્યો, (૨૦૨૨) ૧૦ એસ.સી.સી. ૪૭૭, પચિચ્છેદ ૧૭, ૧૮ અને ૧૯.

જ.૩ જવાબમાં, આ અરજીની જાળવણીની રજૂઆતની વિરુદ્ધમાં, અરજદારો વતી વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શાહે રજૂઆત કરી છે કે વાદગ્રસ્ત હુકમો સિવિલ પ્રોસિજર કોડના આદેશ ૩૯ નિયમ ૧ અને ૨ હેઠળ પસાર કરવામાં આવ્યા હોવાનું કહી શકાય નહીં, તેના બદલે વાદગ્રસ્ત હુકમો સિવિલ પ્રોસિજર કોડની કલમ ૧૪૮ અને/અથવા ૧૫૧ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને પસાર કરવામાં આવ્યા હોવાનું કહી શકાય અને તેથી હાલની અરજી જાળવી શકાય તેવી છે.

૫. પક્ષકારો વતી વિદ્વાન વકીલશ્રીઓને સાંભળ્યા. વાદગ્રસ્ત હુકમો સહિત રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીનો પણ અભ્યાસ કર્યો છે.

૬. એવું જણાય છે કે શરૂઆતમાં અદાલતે આંક ૧૮ હેઠળનો આદેશ પસાર કર્યો છે, જે સવારે ૧૧ વાગ્યા સુધી સમાન સ્થિતિનો આદેશ આપે છે. તે એ પણ સ્પષ્ટ કરે છે કે તે સમયે ફ્લેટ તોડી પાડવાનું ચાલુ રાખવામાં આવ્યું હતું અને સિવિલ પ્રોસિજર કોડના આદેશ ૭ નિયમ ૧૧ની જોગવાઈઓ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીની સુનાવણી દરમિયાન, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ યથાવત્ સ્થિતિના આદેશને એમ કહીને લંબાવ્યો નથી કે યથાવત્ સ્થિતિ માત્ર સવારે ૧૧ વાગ્યા સુધી હતી. અને તે પણ સમાધાનના હેતુ માટે છે. તે એ પણ સ્પષ્ટ કરે છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ આ પાસાને ધ્યાનમાં લીધું છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ગણવામાં આવતા દસ્તાવેજ નં. ૪/૮ એ કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલી પુનર્વિકાસ પરવાનગી છે, જોકે અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી છે કે જ્યારે તારીખ ૨૩.૬.૨૦૨૨ રોજની રજાચિઠ્ઠી એસ.સી.એ. નં. ૧૬૫૭૯/૨૦૨૨ માં આ અદાલત સમક્ષ પડકારવામાં આવી છે, ત્યારે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ ભૂલથી અવલોકન કર્યું છે કે વાદીના વિદ્વાન વકીલે વિવેકબુદ્ધિના ઉપયોગ માટે ત્રણ શરતોને સંતોષી નથી એટલે કે પ્રથમ દૃષ્ટિએ, સુવિધાનું સંતુલન અને ભરપાઈ ન કરી શકાય તેવું નુકસાન. તે એ પણ સ્પષ્ટ કરે છે કે કેટલાક સીસીટીવી ફૂટેજ છે, લાઈવ વોટ્સઅપ વીડિયો કોલ પણ માન્ય

ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવે છે, જેમાં પ્રતિવાદીઓ ફ્લેટ તોડી પાડી રહ્યા હતા.

૭. આ મામલાના રેકૉર્ડ પરથી જાણવા મળે છે કે શરૂઆતમાં જ્યારે વર્ષ ૨૦૧૯માં બેઠક યોજાઈ હતી, ત્યારે સોસાયટીએ પુનર્વિકાસ માટે ઠરાવ પસાર કર્યો હતો, જેમાં વર્તમાન અરજદારોએ પણ બેઠકમાં ભાગ લીધો હતો અને હકીકતમાં તેઓએ સંમતિ આપી હતી.ત્યારબાદ, જોકે તે સમયે, જે વ્યક્તિઓ સાથે પુનર્વિકાસનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો, તેને અમલમાં મૂકી શકાયો ન હતો અને તે પછી તે સમયે અન્ય વ્યક્તિ સાથે દરખાસ્તને અમલમાં મૂકવામાં આવી હતી, વર્તમાન અરજદારો કે જેઓ ૬૬ થી વધુ એકમોની સોસાયટીઓમાં કુલ ત્રણ ફ્લેટ ધરાવતા ફ્લેટ ધારકો છે, તેમણે દાવો દાખલ કરીને વાંધો ઉઠાવવાનો નિર્ણય કર્યો છે જે તેમની વર્તણૂક દર્શાવે છે.

૮. અન્ય પાસાને પણ ધ્યાનમાં લેવું જરૂરી છે કે ગુજરાત ઓનરશિપ ફ્લેટ્સ એક્ટની કલમ ૪૧એની જોગવાઈઓ હેઠળ, જો ૭૫ ટકા સભ્યો સંમતિ આપી રહ્યા હોય, તો સોસાયટી પુનર્વિકાસમાં જઈ શકે છે.વર્તમાન કેસમાં, તે પુનર્વિકાસ અથવા સંપૂર્ણ વેચાણનો છે કે કેમ તે પુરાવા રજૂ કર્યા પછી સંપૂર્ણ સુનાવણી દ્વારા નિર્ણાયક નિર્ણય લઈ શકાય છે. પ્રથમ દૃષ્ટિએ, એવું લાગે છે કે રેકૉર્ડ પર એવી સામગ્રી ઉપલબ્ધ છે કે સોસાયટી અને સોસાયટીના સભ્યોએ પુનર્વિકાસ માટે નિર્ણય લીધો છે. શબ્દોમાં કહીએ તો, તે રેકૉર્ડ પર નથી, તેમ

છતાં પ્રથમ દષ્ટિએ કેસને ધ્યાનમાં લેવા માટે હેતુ એકત્રિત કરી શકાય છે.તે વિવાદમાં નથી કે અરજદાર વિવાદિત ફ્લેટના માલિકમાંથી એક છે.શરૂઆતમાં જ્યારે અરજદારોએ બંસરી રિયાલ્ટી સાથે દરખાસ્ત માટે સંમતિ આપી અને ત્યારબાદ, જ્યારે દરખાસ્ત બંસરી રિયાલ્ટી સાથે કામ ન કરી શકી અને તે કેટલાક અન્ય વિકાસકર્તા-પ્રતિવાદીઓને આપવામાં આવી, ત્યારે અરજદારોને સૌથી વધુ તેમને જ જ્ઞાત કારણો માટે, તેઓએ વાંધા ઉઠાવવાનું અને વિવિધ મુકદ્દમા દાખલ કરવાનું શરૂ કર્યું, જે હજુ પણ એક અથવા બીજા મંચ પર બાકી છે.તેથી, મોટા હિતના સિદ્ધાંતને ધ્યાનમાં રાખીને અને અરજદારોના વર્તનને ધ્યાનમાં રાખીને, તે સ્પષ્ટ થાય છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ સિવિલ પ્રોસિજર કોડના આદેશ ૩૯ નિયમ ૧ ની જોગવાઈઓ હેઠળ અરજીને યોગ્ય રીતે નકારી કાઢી છે.તે સ્પષ્ટ કરે છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ માત્ર એક દિવસ માટે સમાન દરજ્જો આપ્યો છે અને તે પણ એ જોવાના હેતુથી કે પક્ષકારો કેસની હકીકતો અને તમામ સભ્યોના વ્યાપક હિતને ધ્યાનમાં રાખીને સૌહાર્દપૂર્ણ સમાધાન પર પહોંચી શકે છે કે કેમ.જો કે, જ્યારે સમાધાન થયું ન હતું, ત્યારે માન્ય ટ્રાયલ કોર્ટ આપવામાં આવેલી સ્થિતિને લંબાવી ન હતી, જે મારા મતે ન્યાયી અને યોગ્ય છે અને ઉપરોક્ત આદેશમાં કોઈ ગેરકાયદેસરતા અથવા વિકૃતિ અથવા અયોગ્યતા જોવા મળતી નથી.જો યથાવત્ સ્થિતિને વધુ લંબાવવામાં આવી હોત, તો તમામ સભ્યોને નુકસાન થયું હોત અને તે અર્થમાં, અરજદારોને આવા યથાવત્ આદેશથી ફાયદો થયો ન હોત અને તેથી અરજદારો દ્વારા માન્ય ટ્રાયલ કોર્ટ અને આ અદાલત સમક્ષ કોઈ કેસ કરવામાં આવતો નથી.

૯. ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળની અરજી ટકવાપાત્ર છે કે નહીં તે અંગે રજૂ કરાયેલી દલીલના સંદર્ભમાં, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ આંક ૧૮ ખાતેની અરજીમાં ઉદ્દેખ કરવામાં આવ્યો છે કે પ્રથમ દ્રષ્ટિએ, સુવિધાનું સંતુલન વાદીની તરફેણમાં છે અને ભરપાઈ ન કરી શકાય તેવી ખોટ જે નાણાંની દ્રષ્ટિએ વળતર આપી શકાતી નથી તે વાદીને થશે, જો આવા સ્થિતિ-સમાન આદેશ વાદીની તરફેણમાં પસાર કરવામાં નહીં આવે, તો તેનો અર્થ એ થઈ શકે છે કે અરજી સિવિલ પ્રોસિજર કોડના આદેશ ૩૯ નિયમ ૧ અને ૨ હેઠળ અરજીની જોગવાઈઓ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી છે. અને આદેશ પણ તે અનુસાર પસાર કરવામાં આવે છે, જે આ અરજીમાં આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે, અરજીને ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર નથી કારણ કે આદેશ ૪૩ નિયમ ૧ (આર) હેઠળ આદેશ સામે અપીલ કરવાની ચોક્કસ જોગવાઈ છે. એવું ન કહી શકાય કે પસાર કરવામાં આવેલા વાદગ્રસ્ત હુકમને સિવિલ પ્રોસિજર કોડની કલમ ૧૪૮ અને ૧૫૧ હેઠળ ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે કારણ કે સિવિલ પ્રોસિજર કોડની કલમ ૧૫૧ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ ફક્ત તે જ કિસ્સામાં કરી શકાય છે જ્યાં તે અરજીમાં વિનંતી કરવામાં આવી છે તેમ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા માટે સિવિલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ કોઈ ચોક્કસ જોગવાઈ ઉપલબ્ધ નથી. તેથી, આ અરજીને પણ રદ કરવી જરૂરી છે કારણ કે અરજદાર પાસે વૈકલ્પિક અસરકારક ઉપાય ઉપલબ્ધ છે.

“સિવિલ પ્રોસિજર કોડનો આદેશ ૪૩ નીચે મુજબ વાંચે છે:

૧. હુકમો સામે અપીલ — કલમ ૧૦૪ની જોગવાઈઓ હેઠળ નીચેના આદેશો સામે અપીલ કરવામાં આવશે, એટલે કે:—

(એ) આદેશ ૭ના નિયમ ૧૦ હેઠળ યોગ્ય અદાલતમાં રજૂ કરવા માટેની ફરિયાદ પરત કરવાનો આદેશ [આદેશ ૭ના નિયમ ૧૦એમાં નિર્દિષ્ટ પ્રક્રિયાનું પાલન કરવામાં આવ્યું હોય તે સિવાય];

(સી) દાવાની બરતરફીને રદ કરવાના આદેશ માટે અરજી (અપીલ માટે ખુલા કેસમાં) ને નકારી કાઢવાના આદેશ ૯ ના નિયમ ૯ હેઠળ આદેશ;

(ડી) આદેશ ૯ના નિયમ ૧૩ હેઠળ એકપક્ષીય રીતે પસાર કરાયેલા હુકમને રદ કરવાના આદેશ માટે અરજી (અપીલ કરવા માટે ખુલા કેસમાં) ને નકારી કાઢવાનો આદેશ;

(એફ) આદેશ ૧૧ ના નિયમ ૨૧ હેઠળ આદેશ;

(૧) દસ્તાવેજના મુસદ્દા અથવા સમર્થન સામે વાંધા પર આદેશ ૨૧ ના નિયમ ૩૪ હેઠળ આદેશ;

(જે) ઓર્ડર ૨૧ના નિયમ ૭૨ અથવા નિયમ ૯૨ હેઠળ વેચાણને બાજુએ મૂકતો અથવા બાજુએ મૂકવાનો ઇનકાર કરતો આદેશ; [જે. એ.) ઓર્ડર ૨૧ના નિયમ ૧૦૬ના પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ કરવામાં આવેલી અરજીને નકારી કાઢતો આદેશ, જો કે મૂળ અરજી પરનો આદેશ, એટલે કે તે ઓર્ડરના નિયમ ૧૦૫ના પેટા-નિયમ (૧) માં ઉલ્લેખિત અરજી અપીલપાત્ર છે;]

(કે) આદેશ ૨૨ના નિયમ ૯ હેઠળ મુકદ્દમામાં ઘટાડો અથવા બરતરફીને રદ કરવાનો ઇનકાર કરતો આદેશ;

(એલ) આદેશ ૨૨ના નિયમ ૧૦ હેઠળ રજા આપવાનો અથવા આપવાનો ઇનકાર કરવાનો આદેશ;

(એન) દાવાની બરતરફીને રદ કરવાના આદેશ માટે અરજી (અપીલ માટે ખુલા કેસમાં) ને નકારી કાઢતાં આદેશ ૨૫ ના નિયમ ૨ હેઠળનો આદેશ;

[(એન.એ.) આદેશ ૩૩ના નિયમ ૫ અથવા નિયમ ૭ હેઠળ એક ગરીબ વ્યક્તિ તરીકે દાવો કરવાની પરવાનગી માટેની અરજીને નકારી કાઢતો આદેશ;]

(પી) આદેશ ૩૫ના નિયમ ૩, નિયમ ૪ અથવા નિયમ ૬ હેઠળ મધ્યસ્થી-દાવાઓમાં આદેશો;

(એ) આદેશ (૨૮) ના નિયમ ૨, નિયમ ૩ અથવા નિયમ ૬ હેઠળનો આદેશ;

(આર) નિયમ ૧, નિયમ ૨ ૧ [નિયમ ૨ એ], નિયમ ૪ અથવા આદેશ ૩૯ ના નિયમ ૧૦ હેઠળ આદેશ;

(ઓ) ઓર્ડર ૪૦ના નિયમ ૧ અથવા નિયમ ૪ હેઠળનો આદેશ;

(ટી) આદેશ ૪૧ ના નિયમ ૧૯ હેઠળ ફરીથી સ્વીકાર કરવાનો ઇનકાર કરવાનો આદેશ, અથવા આદેશ ૪૧ ના નિયમ ૨૧ હેઠળ અપીલની ફરીથી સુનાવણી કરવાનો આદેશ;

(યુ) આદેશ ૪૧ ના નિયમ ૨૩ ૧ [અથવા નિયમ ૨૩ એ] હેઠળનો આદેશ, જેમાં અપીલ કોર્ટના હુકમનામાથી અપીલ કરવામાં આવશે તેવા કેસને રિમાન્ડ પર રાખવાનો આદેશ;

(ડબલ્યુ) આદેશ ૪૭ના નિયમ ૪ હેઠળ સમીક્ષા માટે અરજી મંજૂર કરતો આદેશ.

સિવિલ પ્રોસિજર કોડનો આદેશ ૩૯ નીચે મુજબ વાંચે છે:

૧. એવા કેસ કે જેમાં કામચલાઉ મનાઈ હુકમ આપવામાં આવી શકે.

જ્યાં કોઈ પણ દાવામાં તે સોગંદનામા દ્વારા અથવા અન્યથા સાબિત થાય છે –

(એ) દાવામાં વિવાદમાં રહેલી કોઈપણ મિલકતને દાવાના કોઈ પણ પક્ષ દ્વારા બગાડવામાં, નુકસાન પહોંચાડવામાં અથવા અલગ કરવામાં આવવાનું અથવા હુકમના અમલમાં ખોટી રીતે વેચવામાં આવવાનું જોખમ છે; અથવા

(બી) પ્રતિવાદી તેના લેણદારોને [છેતરપિંડી] કરવાના દષ્ટિકોણથી તેની મિલકતને દૂર કરવા અથવા નિકાલ કરવાની ધમકી આપે છે અથવા ઇરાદો ધરાવે છે,

[(સી) કે પ્રતિવાદી દાવામાં વિવાદમાં રહેલી કોઈપણ મિલકતના સંબંધમાં વાદીને બેદખલ કરવાની અથવા અન્યથા નુકસાન પહોંચાડવાની ધમકી આપે છે,] કોર્ટ આદેશ દ્વારા આવા કૃત્યને રોકવા માટે કામચલાઉ મનાઈ હુકમ આપી શકે છે, અથવા આવા અન્ય આદેશ કરી શકે છે અને મિલકતનો બગાડ, નુકસાન, હસ્તાંતરણ, વેચાણ, દૂર કરવા અથવા નિકાલને અટકાવવાના હેતુથી [અથવા વાદીનો કબજો, અથવા દાવામાં વિવાદમાં કોઈ પણ સંપત્તિના સંબંધમાં વાદીને નુકસાન પહોંચાડવું] કોર્ટ યોગ્ય માને ત્યાં સુધી, દાવાનો નિકાલ ન થાય ત્યાં સુધી અથવા આગળના આદેશો સુધી.

૨. પુનરાવર્તન અથવા ઉદ્વેગન ચાલુ રાખવા સબબ આદેશ.

(૧) પ્રતિવાદીને કરારનો ભંગ કરવા અથવા કોઈપણ પ્રકારની અન્ય ઈજા કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકવા માટેના કોઈપણ દાવામાં, દાવામાં વળતરનો દાવો કરવામાં આવે કે નહીં, વાદી, દાવો શરૂ થયા પછી કોઈપણ સમયે, અને ચુકાદા પહેલા અથવા પછી, પ્રતિવાદીને કરારનો ભંગ કરવા અથવા

ઈજાની ફરિયાદ કરવા, અથવા કરારનો કોઈ ભંગ અથવા સમાન કરારમાંથી ઉદ્ભવતા સમાન પ્રકારની ઈજા અથવા સમાન મિલકત અથવા અધિકાર સાથે સંબંધિત કામચલાઉ મનાઈ હુકમ માટે અદાલતમાં અરજી કરી શકે છે.

(૨) કોર્ટ આદેશ દ્વારા મનાઈ હુકમની અવધિ, હિસાબ રાખવા, જામીન આપવા અથવા અન્યથા, કોર્ટને યોગ્ય લાગે તેવી શરતો પર આવી મનાઈ હુકમ આપી શકે છે.

[૨એ. આજ્ઞાભંગ અથવા હુકમના ઉલ્લંઘનનું પરિણામ. –

(૧) કોઈ પણ મનાઈ હુકમ અથવા નિયમ ૧ અથવા નિયમ ૨ હેઠળ કરવામાં આવેલા અન્ય આદેશની અવગણના અથવા જે શરતો પર મનાઈ હુકમ આપવામાં આવ્યો હતો તેમાંથી કોઈ પણ શરતનો ભંગ અથવા આદેશ કરવામાં આવ્યો હોય તેવા કિસ્સામાં, મનાઈ હુકમ આપતી અથવા આદેશ આપતી અદાલત અથવા જે અદાલતમાં દાવો અથવા કાર્યવાહી ટ્રાન્સફર કરવામાં આવે છે તે કોઈપણ અદાલત, આવી અવજ્ઞા અથવા ઉલ્લંઘન માટે દોષિત વ્યક્તિની મિલકતને જપ્ત કરવાનો આદેશ આપી શકે છે, અને આવી વ્યક્તિને ત્રણ મહિનાથી વધુ ન હોય તેવી મુદત માટે સિવિલ જેલમાં અટકાયતમાં રાખવાનો આદેશ પણ આપી શકે છે, સિવાય કે તે દરમિયાન કોર્ટ તેની મુક્તિનો નિર્દેશ આપે.

(૨) આ નિયમ હેઠળ કરવામાં આવેલી કોઈ જપ્તી એક વર્ષથી વધુ સમય સુધી અમલમાં રહેશે નહીં, જે સમયના અંતે, જો આજ્ઞાભંગ અથવા ઉલ્લંઘન ચાલુ રહે તો જપ્ત કરાયેલી મિલકત વેચી શકાય છે અને આવકમાંથી, કોર્ટ ઈજાગ્રસ્ત

પક્ષને યોગ્ય લાગે તેટલું વળતર આપી શકે છે અને તેના હકદાર પક્ષને બાકીની રકમ, જો કોઈ હોય તો, ચૂકવશે.

૩. મનાઈ હુકમ આપતા પહેલા, કોર્ટ વિરોધી પક્ષને નોટિસ મોકલવાનો નિર્દેશ આપે છે.--અદાલત તમામ કેસોમાં, જ્યાં એવું જણાય છે કે મનાઈ હુકમ આપવાનો ઉદ્દેશ વિલંબ દ્વારા નિષ્ફળ જશે, તે સિવાય, મનાઈ હુકમ આપતા પહેલા, અરજીની સીધી નોટિસ વિરોધી પક્ષને આપવામાં આવશે:

[પરંતુ, જ્યાં વિરોધી પક્ષને અરજીની નોટિસ આપ્યા વિના મનાઈ હુકમ આપવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવે છે, ત્યાં અદાલત તેના અભિપ્રાયના કારણો નોંધશે કે મનાઈ હુકમ આપવાનો ઉદ્દેશ વિલંબથી નિષ્ફળ જશે, અને અરજદારને જરૂર પડશે: -

(અ) મનાઈ હુકમ આપવાના આદેશ પછી તરત જ વિરોધી પક્ષને પહોંચાડવા માટે, અથવા નોંધાયેલ ટપાલ દ્વારા તેને મોકલવા માટે, મનાઈ હુકમ માટેની અરજીની એક નકલ સાથે: -

(૧) અરજીના સમર્થનમાં દાખલ કરવામાં આવેલા સોગંદનામાની નકલ;

(૨) દાવાની નકલ; અને

(૩) દસ્તાવેજોની નકલો કે જેના પર અરજદાર આધાર રાખે છે, અને

(બી) જે દિવસે આવી મનાઈ હુકમ આપવામાં આવે છે તે દિવસે અથવા તે દિવસ પછીના તરત જ દિવસે, ઉપરોક્ત નકલો આ રીતે પહોંચાડવામાં આવી છે અથવા મોકલવામાં આવી છે તે દર્શાવતું સોગંદનામું દાખલ કરવું.

[૩એ. કોર્ટ ત્રીસ દિવસની અંદર મનાઈ હુકમ માટેની અરજીનો નિકાલ કરશે.--જ્યાં વિરોધી પક્ષને નોટિસ આપ્યા વિના મનાઈ હુકમ આપવામાં આવ્યો હોય, ત્યાં અદાલત જે તારીખે મનાઈ હુકમ આપવામાં આવ્યો હતો તે તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર અરજીનો આખરે નિકાલ કરવાનો પ્રયાસ કરશે; અને જ્યાં તે આમ કરવામાં અસમર્થ હોય, ત્યાં તે આવી અસમર્થતાના તેના કારણો નોંધશે.

૪. મનાઈ હુકમનો આદેશ કાઢી શકાય છે, તેમાં ફેરફાર કરી શકાય છે અથવા તેને અલગ રાખી શકાય છે. -

મનાઈ હુકમ માટેના કોઈપણ આદેશને આવા આદેશથી અસંતુષ્ટ કોઈપણ પક્ષ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી પર અદાલત દ્વારા બરતરફ કરી શકાય છે, અથવા તેમાં ફેરફાર કરી શકાય છે અથવા રદ કરી શકાય છે:

[પરંતુ જો કામચલાઉ મનાઈ હુકમ માટેની અરજીમાં અથવા આવી અરજીને ટેકો આપતા કોઈપણ સોગંદનામામાં, કોઈ પક્ષે જાણીજોઈને કોઈ ચોક્કસ સામગ્રીના સંબંધમાં ખોટું અથવા ભ્રામક નિવેદન આપ્યું હોય અને મનાઈ હુકમ વિરોધી પક્ષને નોટિસ આપ્યા વિના આપવામાં આવ્યો હોય, તો કોર્ટ મનાઈ હુકમને ખાલી કરશે, સિવાય કે, નોંધવાના કારણોસર, તે માને છે કે ન્યાયના હિતમાં આવું કરવું જરૂરી નથી:

વધુમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે જ્યાં કોઈ પક્ષને સુનાવણીની તક આપ્યા પછી મનાઈ હુકમનો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હોય, ત્યાં તે પક્ષની અરજી પર આદેશ કાઢી નાખવામાં આવશે નહીં, તેમાં ફેરફાર કરવામાં આવશે નહીં અથવા તેને અલગ રાખવામાં આવશે નહીં સિવાય કે જ્યાં સંજોગોમાં ફેરફારને કારણે આવી મુક્તિ, ફેરફાર અથવા અલગ રાખવાની જરૂર પડી હોય,

અથવા જ્યાં સુધી કોર્ટને સંતોષ ન થાય કે આદેશથી તે પક્ષને અનુચિત મુશ્કેલી થઈ છે.

૫. તેના અધિકારી પર બંધનકર્તા કોર્પોરેશનને ઈન્જેક્શન.--
કોર્પોરેશનને નિર્દેશિત હુકમ માત્ર કોર્પોરેશન પર જ નહીં, પરંતુ કોર્પોરેશનના તમામ સભ્યો અને અધિકારીઓ પર પણ બંધનકર્તા છે, જેમની વ્યક્તિગત કાર્યવાહી તે રોકવા માંગે છે.

૧૫૧. અદાલતની અંતર્ગત સત્તાઓનો અપવાદ – આ સંહિતામાંની કોઈ પણ બાબત ન્યાયના હેતુઓ માટે અથવા અદાલતની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગને રોકવા માટે જરૂરી હોય તેવા આદેશો આપવાની અદાલતની અંતર્ગત સત્તાને મર્યાદિત અથવા અન્યથા અસર કરતી હોવાનું માનવામાં આવશે નહીં.

ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ નીચે મુજબ વાંચે છે:

૨૨૬. અમુક રિટ બહાર પાડવાની ઉચ્ચ અદાલતોની સત્તા: –

(૧) અનુચ્છેદ ૩૨માં કાંઈપણ મજકુર હોવા છતાં, દરેક ઉચ્ચ અદાલતને, તે જે પ્રદેશોના સંબંધમાં અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરે છે તે સમગ્ર પ્રદેશોમાં, તે પ્રદેશોની અંદરની કોઈપણ વ્યક્તિ અથવા સત્તાને, યોગ્ય કેસો સહિત, કોઈપણ સરકારને, આદેશો, આદેશો અથવા રિટ જારી કરવાની સત્તાઓ હશે, જેમાં હેબિયસ કોર્પસ, મેન્ડમસ, પ્રોહિબિશન, ક્વો વોરન્ટર અને સર્ટિઓરારી અથવા તેમાંથી કોઈપણ પ્રકારની રિટનો સમાવેશ થાય છે, જે ભાગ III દ્વારા આપવામાં આવેલા કોઈપણ અધિકારોના અમલીકરણ માટે અને અન્ય કોઈપણ હેતુ માટે છે.

[(૧-(ક) કોઈ પણ સરકાર, સત્તાધિકારી અથવા વ્યક્તિને નિર્દેશો, આદેશો અથવા રિટ જારી કરવા માટે ખંડ (૧) દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાનો ઉપયોગ કોઈ પણ ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા એવા પ્રદેશોના સંબંધમાં અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને પણ કરી શકાય છે, જેમાં કાર્યવાહીનું કારણ, સંપૂર્ણ અથવા આંશિક રીતે, આવી સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટે ઉદભવે છે, તેમ છતાં આવી સરકાર અથવા સત્તામંડળનું સ્થાન અથવા આવી વ્યક્તિનું નિવાસસ્થાન તે પ્રદેશોની અંદર નથી." ; ૧૫મા સુધારા પછી દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો]

[સંપાદકીય ટિપ્પણી-બંધારણ (પંદરમો સુધારો) અધિનિયમ, ૧૯૬૩, તેમાં કલમ (૧એ) નો સમાવેશ કરવા માટે સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો.તે જણાવે છે કે ઉચ્ચ અદાલત, જેના પ્રાદેશિક અધિકારક્ષેત્ર હેઠળ કાર્યવાહીનું કારણ ઉદભવે છે, તેની પાસે કોઈપણ સરકાર, સત્તાધિકારી અથવા વ્યક્તિને નિર્દેશો, આદેશો અથવા રિટ જારી કરવાની ક્ષમતા પણ હોઈ શકે છે, પછી ભલે તેમની બેઠક અથવા રહેઠાણ ઉચ્ચ અદાલતના પ્રાદેશિક અધિકારક્ષેત્રની બહાર હોય.

(૨) કોઈ પણ સરકાર, સત્તાધિકારી અથવા વ્યક્તિને નિર્દેશો, આદેશો અથવા રિટ જારી કરવા માટે ખંડ (૧) દ્વારા આપવામાં આવેલી શક્તિનો ઉપયોગ કોઈ પણ ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા પણ કરી શકાય છે, જે એવા પ્રદેશોના સંબંધમાં અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરે છે, જેમાં કાર્યવાહીનું કારણ, સંપૂર્ણ અથવા આંશિક રીતે, આવી શક્તિનો ઉપયોગ કરવા માટે ઉદભવે છે, તેમ છતાં આવી સરકાર અથવા સત્તામંડળ અથવા આવી વ્યક્તિનું નિવાસસ્થાન તે પ્રદેશોની અંદર નથી.

(૩) જ્યાં ખંડ (૧) હેઠળની અરજી પર અથવા તેને લગતી કોઈપણ કાર્યવાહીમાં, જેની સામે વચગાળાનો આદેશ, પછી ભલે તે મનાઈ હુકમ અથવા રોક દ્વારા અથવા અન્ય કોઈ રીતે કરવામાં આવે, તે કોઈપણ પક્ષકાર –

(એ) આવા પક્ષકારને આવી અરજીની નકલો અને આવા વચગાળાના આદેશ માટેની અરજીના સમર્થનમાં તમામ દસ્તાવેજો રજૂ કરવા; અને

(બી) આવા પક્ષકારને સુનાવણીની તક આપીને, આવા આદેશને મોકૂફ રાખવા માટે ઉચ્ચ અદાલતમાં અરજી કરે છે અને જે પક્ષકારની તરફેણમાં આવો આદેશ આપવામાં આવ્યો હોય તે પક્ષકાર અથવા આવા પક્ષકારના વકીલને આવી અરજીની નકલ રજૂ કરે છે, ઉચ્ચ અદાલત તે અરજી પ્રાપ્ત થયાની તારીખથી બે અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર અથવા આવી અરજીની નકલ જે તારીખે રજૂ કરવામાં આવે છે, તેમાંથી જે પછીની તારીખ હોય, અથવા જ્યાં ઉચ્ચ અદાલત તે સમયગાળાના છેલ્લા દિવસે બંધ હોય, તે પછીના દિવસની સમાપ્તિ પહેલાં, જેના પર ઉચ્ચ અદાલત ખુલ્લી હોય;

અને જો અરજીનો આ રીતે નિકાલ કરવામાં ન આવે, તો વચગાળાનો આદેશ, તે સમયગાળાની સમાપ્તિ પર, અથવા, કેસ હોય તે રીતે, ઉપરોક્ત સમયગાળાની સમાપ્તિ બીજા દિવસે ખાલી થઈ જશે.(જ)આ અનુચ્છેદ દ્વારા ઉચ્ચ ન્યાયાલયને આપવામાં આવેલી સત્તા અનુચ્છેદ ૩૨ના ખંડ (૨) દ્વારા સર્વોચ્ચ ન્યાયાલયને આપવામાં આવેલી શક્તિનું અપમાન નહીં કરે.

૨૨૭. ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા તમામ અદાલતો પર દેખરેખની સત્તા: –

(૧) દરેક ઉચ્ચ અદાલત જે પ્રદેશો સાથે તે અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરે છે તેના આંતરસંબંધમાં તમામ અદાલતો અને ટ્રિબ્યુનલ પર દેખરેખ રાખશે.

(૨) ઉપરોક્ત જોગવાઈઓની વ્યાપકતા પ્રત્યે પૂર્વગ્રહ વિના, ઉચ્ચ ન્યાયાલય –

(એ) આવી અદાલતો પાસેથી વળતર માંગવું;

(બી) સામાન્ય નિયમો બનાવો અને જારી કરો અને આવી અદાલતોની પ્રથા અને કાર્યવાહીનું નિયમન કરવા માટે ફોર્મ સૂચવો; અને

(સી) એવી કોઈ પણ અદાલતના અધિકારીઓ દ્વારા પુસ્તકો, પ્રવેશો અને ખાતાઓ રાખવામાં આવે તેવા ફોર્મની નિમણૂક કરવી.

(૩) ઉચ્ચ અદાલત શેરિફ અને આવી અદાલતોના તમામ કારકુન અને અધિકારીઓ અને તેમાં પ્રેક્ટિસ કરતા વકીલો, વકીલો અને વકીલોને મંજૂરી આપવા માટે ફીના કોષ્ટકો પણ નક્કી કરી શકે છે:પરંતુ ખંડ (૨) અથવા ખંડ (૩) હેઠળ ઘડવામાં આવેલા કોઈપણ નિયમો, નિયત કરવામાં આવેલા ફોર્મ અથવા નક્કી કરવામાં આવેલી કોષ્ટકો તે સમયે અમલમાં રહેલી જોગવાઈ અથવા કોઈપણ કાયદા સાથે અસંગત રહેશે નહીં અને રાજ્યપાલની અગાઉની મંજૂરીની જરૂર પડશે.

(૪) આ અનુચ્છેદની કોઈપણ બાબત સશસ્ત્ર દળોને લગતા કોઈ કાયદા દ્વારા અથવા તે હેઠળ રચાયેલી કોઈ પણ અદાલત અથવા ટ્રિબ્યુનલ પર ઉચ્ચ અદાલતને અધીક્ષણની સત્તા પ્રદાન કરતી હોવાનું માનવામાં આવશે નહીં.

૧૦. વધુ એક પાસું જે ધ્યાનમાં લેવું જરૂરી છે તે એ છે કે વાદગ્રસ્ત હુકમ વર્ષ ૨૦૦૨માં પસાર કરવામાં આવ્યો છે, દીવાની દાવો વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ પેલિંગ છે, આ અરજી વર્ષ ૨૦૦૨માં દાખલ કરવામાં આવી છે, વચગાળાની રાહતની નોટિસ અને નોટિસ વર્ષ ૨૦૦૨માં જારી કરવામાં આવી છે, ત્યારબાદ કોઈ વચગાળાની રાહત આપવામાં આવી નથી.તેથી, કોઈ આદેશ અથવા સ્થિતિ-યથાવત્ અથવા કોઈ વચગાળાની રાહત નથી જે આજે અમલમાં છે.તે ધ્યાનમાં લાવવામાં આવે છે કે બાંધકામ ચાલી રહ્યું છે અને તે પ્રથમ માળ સુધી પહોંચી ગયું છે અને તેથી, એવું કહી શકાય કે સમય જતાં ઉત્તરદાતાઓની તરફેણમાં ઇકિવટી બનાવવામાં આવે છે.

૧૧. અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા ચુકાદાઓમાં નિર્ધારિત ગુણોત્તર અંગે કોઈ વિવાદ ન હોઈ શકે.જો કે, કેસની હકીકતોને ધ્યાનમાં લેતા, જ્યારે સમાજના સભ્યોનું મોટું હિત મુદ્દો છે, ત્યારે અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા કેસોમાં નિર્ધારિત ગુણોત્તર વર્તમાન કેસની હકીકતોને લાગુ પડતો નથી.

૧૨. ધારીવાલ ટોબેકો પ્રોડક્ટ્સ લિ. (સુપ્રા) ના કેસમાં, અરજદારો વતી વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શાહ દ્વારા તેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો, તે પરિચ્છેદ ૧૪ માં નીચે મુજબ છે.

"૧૪. એ નોંધવું રસપ્રદ છે કે બોમ્બે હાઈકોર્ટે પોતે જ એક અલગ ઢ્રષ્ટિકોણ અપનાવ્યો છે.બોમ્બે હાઈકોર્ટની ઔરંગાબાદ બેન્ચ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયમાં, વિશ્વનાથ રામકૃષ્ણ પાટિલ (ઉપરોક્ત) માં એક વિદ્વાન સિંગલ જજ, જ્યાં સમાન પ્રશ્ન ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો, તેમણે નીચે મુજબ અભિપ્રાય આપ્યો હતો:

આ ઉપાયને ઘટાડવો મુશ્કેલ છે કારણ કે તેમાં સુધારાત્મક ઉપાય ઉપલબ્ધ છે. વૈકલ્પિક ઉપાય કલમ ૨૨૭ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટે કોઈ અવરોધ નથી.બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ અને/અથવા ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ આવી અરજી પર સુનાવણી કરતી વખતે કેસની હકીકતો અને સંજોગો જોવા માટે શું જરૂરી છે.તેથી, વી.કે. જૈન અને સાકેત ગોર એમ બંને કિસ્સાઓમાં લેવામાં આવેલ ઢ્રષ્ટિકોણ, કોઈ પણ રીતે સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ દર્શાવતો નથી. જો અરજદાર અથવા પક્ષકાર દ્વારા ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ અને/અથવા ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ વિવેકાધીન અથવા દેખરેખ શક્તિનો ઉપયોગ કરવા માટે કોઈ કેસ કરવામાં ન આવે તો તેઓ પ્રક્રિયા જારી કરવાના આદેશ સામે પુનરીક્ષણ અદાલતનો સંપર્ક કરી શકે છે.

૧૧. તે કેસોની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, વિદ્વાન ન્યાયાધીશે વી.કે. જૈન અને સાકેત ગોરે (ઉપરોક્ત) માં અવલોકન કર્યું છે કે પક્ષકારો માટે પ્રક્રિયા જારી કરવાના આદેશ સામે પુનરાવર્તન અરજી દાખલ કરવી યોગ્ય રહેશે.ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ અને/અથવા અરજી દાખલ કરવા માટે સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ છે તેવું કંઈ

પણ ઉલ્લેખિત નથી અને/અથવા અવલોકન પણ કરવામાં આવ્યું નથી.

૧૨. ઉપર ઉલ્લેખિત સર્વોચ્ચ અદાલતનો નિર્ણય, પ્રક્રિયા જારી કરવાના આદેશ સામે ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ની ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૪૮૨ લાગુ કરવા માટે ક્યાંય પ્રતિબંધિત અથવા સ્પષ્ટ રીતે પ્રતિબંધિત નથી.

કેડી બોમી દાદિસેઠ (ઉપરોક્ત) માં, બોમ્બે હાઈકોર્ટની નાગપુર બેન્ચના અન્ય વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ એક અરજી પર સુનાવણી કરી હતી, જેમાં ફૂડ એડલ્ટરેશન પ્રિવેન્શન એક્ટ, ૧૯૫૪ હેઠળ ગુનો કરવા માટે સમન્સ પાઠવવામાં આવ્યું છે.

૩૩. ઉપરોક્ત સંદર્ભિત કેસોમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત ગુણોત્તરને ધ્યાનમાં રાખીને, તે સારી રીતે નક્કી કરવામાં આવ્યું છે કે કલમ ૪૮૨ હેઠળની અંતર્ગત શક્તિનો ઉપયોગ અન્ય પરિબળોને ધ્યાનમાં લીધા વિના યોગ્ય કેસમાં આરોપી દ્વારા કરી શકાય છે અને આ અદાલત કાયદાના પરિમાણોની અંદર યોગ્ય કેસમાં તેનો ઉપયોગ કરી શકે છે અને તેથી, આ સંબંધમાં વિદ્વાન વધારાના સરકારી વકીલ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી દલીલો ખોટી છે અને તેને નકારી કાઢવામાં આવે છે.

૧૩. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના ચુકાદામાં, જેના પર વિદ્વતાપૂર્ણ વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી દવે દ્વારા વિરુધ્ધનગર હિંદુ નાદરગલ ધર્મ

પરિવર્તન સબાઈ અને અન્યો (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, તે પરિચ્છેદ ૧૨ અને ૧૩ માં નીચે મુજબ છે.

"૧૨. પરંતુ અદાલતોએ હંમેશા (૧) સિવિલ પ્રોસિજર કોડની જોગવાઈઓના સ દર્ભમાં સિવિલ અદાલતો સમક્ષ આવા વૈકલ્પિક ઉપાયો ઉપલબ્ધ હોય તેવા કેસો અને (૨) વિશેષ કાયદાઓ અને/અથવા વૈધાનિક નિયમો હેઠળ આવા વૈકલ્પિક ઉપાયો ઉપલબ્ધ હોય તેવા કેસો વચ્ચેનો તફાવત ધ્યાનમાં રાખવો જોઈએ અને તેમાં આપવામાં આવેલ મંચ અર્ધ-ન્યાયિક સત્તામંડળો અને ટ્રિબ્યુનલ હોય છે. પ્રથમ શ્રેણી હેઠળ આવતા કેસોના સંદર્ભમાં, જેમાં દીવાની અદાલતો સમક્ષ દાવાઓ અને અન્ય કાર્યવાહીઓ સામેલ હોઈ શકે છે, સિવિલ પ્રોસિજર કોડની જોગવાઈઓના સદર્ભમાં અપીલ ઉપાયોની ઉપલબ્ધતાને લગભગ સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ તરીકે સમજવી પડી શકે છે. નહિતર, એવું જોખમ છે કે કોઈ વ્યક્તિ કલમ ૨૨૭ હેઠળ પુનરાવર્તનમાં પડકાર આપી શકે છે, દાવામાં પસાર કરાયેલ હુકમનામું પણ, તે જ આધારો પર જેના પર પ્રતિવાદીઓ ૧ અને ૨ એ હાઈકોર્ટના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કર્યો હતો. આ જ કારણ છે કે, આ અદાલતની ૩ સભ્યોની ખંડપીઠે સૂર્ય દે રાય વિરુદ્ધ રામ ચંદર રાયના ચુકાદાને રદ કરતી વખતે રાધે શ્યામ વિરુદ્ધ છબી નાથમાં ધ્યાન દોર્યું હતું કે "દીવાની અદાલતના આદેશો ન્યાયિક/દીવાની અદાલતો સિવાય ટ્રિબ્યુનલ અથવા અદાલતોના અધિકારીઓના આદેશોથી અલગ છે".

૧૩. તેથી જ્યાં પણ કાર્યવાહી સિવિલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ હોય અને ફોરમ સિવિલ કોર્ટ હોય, ત્યાં સિવિલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ ઉપાયની ઉપલબ્ધતા, હાઈકોર્ટને માત્ર સ્વ-લાદવામાં આવેલા પ્રતિબંધના માપદંડ તરીકે નહીં, પરંતુ શિસ્ત અને વિવેકની બાબત તરીકે, બંધારણ હેઠળ તેની દેખરેખની શક્તિનો ઉપયોગ કરવાથી અટકાવશે. તેથી, ઉચ્ચ અદાલતે કલમ ૨૨૭ હેઠળ પુનરાવર્તનને ધ્યાનમાં લેવું જોઈએ નહીં,

ખાસ કરીને એવા કેસમાં જ્યાં સિવિલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ જ અપીલનો ચોક્કસ ઉપાય આપવામાં આવ્યો હોય.

વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી દવે દ્વારા ટાંકવામાં આવેલ ઉપરોક્ત ચુકાદો હાલના કેસની હકીકતોમાં મદદરૂપ છે.

૧૪. ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ સત્તાઓના ઉપયોગના સંદર્ભમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે તાજેતરમાં, મેસર્સ ગાર્મેન્ટ ક્રાફ્ટ વિ. પ્રકાશ ચંદ ગોયલ, (૨૦૨૨) ૪ એસ.સી.સી. ૧૮૧ના કેસમાં, ખાસ કરીને પરિચ્છેદ ૧૫ થી ૧૭માં, નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૧૫. પક્ષકારોના વકીલને સાંભળ્યા પછી, અમારો સ્પષ્ટ મત છે કે વાદગ્રસ્ત હુકમ કાયદાની વિરુદ્ધ છે અને ઘણા કારણોસર, પરંતુ મુખ્યત્વે ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા પ્રયોજાયેલ મર્યાદિત હુકુમત થી વિચલન સબબમ, ટકી શકતો નથી. નિરિક્ષણ ક્ષેત્રાધિકારનો ઉપયોગ કરતી ઉચ્ચ અદાલત પડકાર હેઠળનો નિર્ણય જેના પર આધારિત છે તે પુરાવા અથવા તથ્યોની પુનઃમૂલ્યાંકન, પુનઃમૂલ્યાંકન કરવા માટે ફ્રેસ્ટ અપીલ અદાલત તરીકે કાર્ય કરતી નથી. જ્યારે અંતિમ તારણ વાજબી છે અથવા તેને સમર્થન આપી શકાય છે ત્યારે નિરિક્ષણ ક્ષેત્રાધિકાર એ હકીકતની દરેક ભૂલ અથવા તો કાનૂની ખામીને સુધારવાનું નથી. ઉચ્ચ અદાલતે હકીકતો અને નિષ્કર્ષ પર પોતાના નિર્ણયને નીચલી અદાલત અથવા ટ્રિબ્યુનલના નિર્ણયમાં બદલવાનો નથી. ૧ સેલિના કોએલ્હો પેરેરા (એમ. એસ.) અને અન્યો વિરુદ્ધ ઉલ્હાસ મહાબળેશ્વર ખોલકર અને અન્યો, (૨૦૧૦) ૧

એસ.સી.સી. ૨૧૭, કાયદા અથવા ન્યાયના મૂળભૂત સિદ્ધાંતોનું ઉદ્ધંધન.કલમ ૨૨૭ હેઠળની શક્તિનો ઉપયોગ યોગ્ય કેસોમાં સાવચેતીપૂર્વક કરવામાં આવે છે, જેમ કે જ્યારે વાજબી ઠેરવવા માટે કોઈ પુરાવા ન હોય, અથવા તારણ એટલું વિકૃત હોય કે કોઈ વાજબી વ્યક્તિ સંભવતઃ એવા નિષ્કર્ષ પર ન આવી શકે કે જેના પર અદાલત અથવા ટ્રિબ્યુનલ આવી ગયું હોય.તે સ્વયંસિદ્ધ છે કે ન્યાયની કસુવાવડ ન થાય તેની ખાતરી કરવા માટે આવી વિવેકાધીન રાહતનો ઉપયોગ કરવો આવશ્યક છે.

૧૬. કલમ ૨૨૭ હેઠળ અધિકારક્ષેત્રના અવકાશને સમજાવતા, એસ્ટ્રાલા રબર વિ. દાસ એસ્ટેટ (પી) લિમિટેડ, (૨૦૦૧) ૮ એસ.સી.સી. ૯૭ માં આ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે: –

"૬. ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા સત્તા અને અધિકારક્ષેત્રના ઉપયોગનો વ્યાપ અને વ્યાપ આ અદાલતના સંખ્યાબંધ નિર્ણયોમાં તપાસવામાં આવે છે અને સમજાવવામાં આવે છે. આ અનુચ્છેદ હેઠળ સત્તાના ઉપયોગમાં ઉચ્ચ ન્યાયાલયની ફરજ સામેલ છે કે તે નીચલી અદાલતો અને ટ્રિબ્યુનલ્સને તેમની સત્તાની મર્યાદામાં રાખે અને તે જુએ કે તેઓ તેમની પાસેથી અપેક્ષિત અથવા જરૂરી ફરજ કાનૂની રીતે કરે છે.ઉચ્ચ અદાલત પાસે ગૌણ અદાલતો અથવા ટ્રિબ્યુનલ્સના અધિકારક્ષેત્રની મર્યાદામાં લેવામાં આવેલી તમામ પ્રકારની મુશ્કેલીઓ અથવા ખોટા નિર્ણયોને સુધારવાનો કોઈ અમર્યાદિત વિશેષાધિકાર નથી. આ સત્તાનો ઉપયોગ કરવો અને અદાલતો અથવા ટ્રિબ્યુનલ્સના આદેશોમાં દખલ કરવી એ ફરજમાં ગંભીર બેદરકારી અને કાયદા અથવા ન્યાયના મૂળભૂત સિદ્ધાંતોનું ખુદ્દું ઉદ્ધંધનના કેસો સુધી મર્યાદિત છે, જ્યાં જો ઉચ્ચ અદાલત

દખલ નહીં કરે, તો ગંભીર અન્યાયને સુધારવામાં આવતો નથી. તે પણ સારી રીતે નક્કી કરવામાં આવ્યું છે કે આ કલમ હેઠળ કામ કરતી વખતે ઉચ્ચ અદાલત અપીલ અદાલત તરીકેની તેની શક્તિનો ઉપયોગ કરી શકતી નથી અથવા ભૂલને સુધારવા માટે ગૌણ અદાલતના સ્થાને તેના પોતાના ચુકાદાને બદલી શકતી નથી, જે રેકૉર્ડની સામે સ્પષ્ટ નથી.ઉચ્ચ અદાલત નીચલી અદાલત અથવા ટ્રિબ્યુનલના તથ્યોના તારણોને બાજુ પર મૂકી શકે છે અથવા અવગણી શકે છે, જો વાજબી ઠેરવવા માટે કોઈ પુરાવા નથી અથવા તારણ એટલું વિકૃત છે કે કોઈ વાજબી વ્યક્તિ કદાચ આવા નિષ્કર્ષ પર ન આવી શકે, જેના પર અદાલત અથવા ટ્રિબ્યુનલ આવી ગયું છે.

૧૭. અપીલકર્તાના વકીલે પ્રમાણિત નકલ માટે અરજી કરી હતી તે હકીકત દર્શાવે છે કે અપીલકર્તાના વકીલને ખબર હતી કે બચાવ પુરાવા રજૂ કરવામાં નિષ્ફળતાને કારણે એકપક્ષીય હુકમનામું પસાર કરવામાં આવ્યું હતું. જો કે, આ એક સારો આધાર અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા રચવામાં આવેલા અભિપ્રાયને બાજુ પર મૂકવા અને બદલવાનું કારણ નહીં હોય કે અપીલકર્તા જેલમાં છે તે પુરાવા રજૂ કરવામાં અસમર્થ છે અને અપીલકર્તાને બચાવ પુરાવા રજૂ કરવા માટે બીજી તક આપવી જોઈએ.રાહત આપવામાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી વિવેકબુદ્ધિ, રેકૉર્ડની સામે સ્પષ્ટ ભૂલથી પીડાતી ન હતી અથવા તે એટલો વિકૃત તારણ ન હતો કે તેને ન્યાયી ઠેરવવા માટે પુરાવા દ્વારા અસમર્થિત કરવામાં આવ્યો હતો. સામાવાળા માટે એવી દલીલ કરવા માટે કેટલાક વાજબીપણું હોઈ શકે છે કે અપીલકર્તા સંભવતઃ એકપક્ષીય હુકમનામાથી વાકેફ હતા અને તેથી અપીલકર્તાને ૬ મે ૨૦૧૭ના રોજ જેલમાંથી છૂટ્યા પછી જ એકપક્ષીય હુકમનામા વિશે જાણ થઈ હતી તે રજૂઆત ખોટી છે,

પરંતુ તેનાથી અપીલકર્તાના તથ્યાત્મક રીતે સાચા સ્પષ્ટીકરણને અસર થશે નહીં કે તે જેલમાં હતો અને ૬ ઓક્ટોબર ૨૦૧૫થી ૬ મે ૨૦૧૭ સુધી દીવાની દાવાની કાર્યવાહીમાં ભાગ લઈ શક્યો ન હતો. જો એવું અનુભવાયું હોત કે વિલંબિત હુકમનામું રદ કરવાની અરજી મોકેથી દાખલ કરવામાં આવી હતી, તો અદાલત અપીલકર્તાને ડીલે કોન્ડોન અરજી દાખલ કરવાની તક આપી શકી હોત અને ખર્ચ લાદવામાં આવી શક્યો હોત.વિદ્વાન તથ્યો, વિલંબની માફી માટેના આધારો તરીકે સમાન રીતે લાગુ પડે છે.સર્વગ્રાહી અને એકંદર ઢ્રષ્ટિકોણ રાખવો અને સમજાવી શકાય તેવા પાસાઓથી પ્રભાવિત ન થવું હંમેશા મહત્વપૂર્ણ છે.આમ, સંબંધિત તથ્યોની વિસ્તૃત વિચારણા પર ટ્રાયલ કોર્ટનો તર્કપૂર્ણ નિર્ણય બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળ નિરિક્ષણ ક્ષેત્રાધિકારના ઉપયોગમાં દખલગીરીની બાંહેધરી આપતો નથી.

૧૫. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને અને તેના પછીના વિકાસને ધ્યાનમાં રાખીને, મારો અભિપ્રાય છે કે આ અરજીમાંની પ્રાર્થનાઓ હવે શૈક્ષણિક બની ગઈ છે અને અરજી વાસ્તવમાં તે હદ સુધી નિર્થક બની ગઈ છે.આ તમામ બાબતો માટે, મારો અભિપ્રાય છે કે ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાની જરૂર નથી, ખાસ કરીને, અરજદારો પાસે આદેશ સામે અપીલ દ્વારા વૈકલ્પિક અસરકારક ઉપાય છે અને તે પછીના વિકાસને ધ્યાનમાં રાખીને, હાલની અરજી પર વિચાર કરીને કોઈ ફળદાયી હેતુ પૂરો થશે નહીં.અન્યથા પણ, અરજી અયોગ્ય હોવાનું જણાય છે કારણ કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત હુકમમાં કોઈ વિકૃતિ અથવા અયોગ્યતાની

ગેરકાયદેસરતા નથી અને તેથી તેને બરતરફ કરવાની જરૂર છે. તદનુસાર, ફગાવાઈ. નોટિસ કાઢી નાખવામાં આવે છે.

૧૬. અરજદારો તરફથી વિદ્વાન વકીલ સૂશ્રી વ્યાસ વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી પટેલ રજૂઆત કરે છે કે મનાઈ હુકમ માટેની નોંધપાત્ર અરજી વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ બાકી છે. તેથી, તેઓ પ્રાર્થના કરે છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ આ આદેશમાં આ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા કોઈપણ નિરીક્ષણથી પ્રભાવિત થયા વિના આ અરજી પર સ્વતંત્ર રીતે નિર્ણય લઈ શકે.

૧૭. આ અરજ વાજબી જણાય છે. વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ પાસેથી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે કે આ અરજી પર પક્ષકારોને તક આપીને અને આ આદેશથી પ્રભાવિત થયા વિના સ્વતંત્ર રીતે અને કાયદા અનુસાર વિચારણા કરવામાં આવશે.

(ન્યાયમૂર્તિ સંદીપ એન. ભટ્ટ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.